

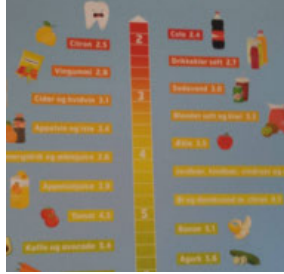

MORGENAVISEN

Jyllands-Posten

SKOLE

Romalt Friskole,
Randers SØ
november 2024
ID: 6886

Grænsen for slik er nået. Danskerne spiser ALT for meget slik...
Find hele artiklen på side 3

Randers-Posten

Søren Riemenschneider købmand i Rema 1000 i Romalt. Foto: Emilie Niemann Larsen

Grimt sprog er nu hverdag!

■ Flere ansatte i Rema 1000, Bilka og Føtex oplever at blive snakket grimt til af kunderne, og det er nu deres hverdag!

EMILIE NIEMANN LARSEN,
FREDERIKKE RUBACH
RASMUSSEN OG ALEX
SVANHOLM VINGBORG

Flere medarbejdere i Rema 1000, Bilka og Føtex fortæller, at de er blevet vant til et grimt sprog fra de mange kunder.

Til tider glemmer de ansatte endda, hvor grimt og negativt kunderne snakker til dem, fordi de oplever den grimme retorik så ofte, som de gør.

Søren Riemenschneider er købmand i Rema 1000 i Romalt, og han udtaler, at han tit oplever meget grimt sprogbrug blandt kunderne rettet mod de ansatte i butikken. Samtidig oplever han også en del

tyveri. Han tager det dog stille og roligt i mange af situationerne. Søren fortæller blandt andet om en gang, hvor han oplevede tyveri samt et grimt sprogbrug på samme tid. "Der var et tidspunkt, hvor en tyv stjal noget i min butik. Jeg sagde, han skulle lægge varen tilbage på hylden, men det gjorde han ikke. I stedet gik han ind og ud af butikken, indtil jeg rakte ud efter varen. Pludselig begyndte han at råbe en masse grimme ting efter mig".

Det er jo egentlig mere synd for kunderne

"Jeg kan specielt huske et tidspunkt, hvor en kunde blev sur og råbte op, mens hans børn stod ved siden af ham", fortæller Frederik fra Bilka i Randers.

Når den grimme snak mod ham selv og de andre kolleger sker i Bilka, synes

Frederik egentlig, at det er mere synd for kunderne end ham selv. Han tror nemlig på, at årsagen må være, at kunden selv ikke har det godt, og at det er derfor, han eller hun har brug for at komme ud med vreden på den måde. Derfor bliver han heller ikke påvirket længere, når det grimme sprog råbes fra kunden mod ham.

Det er dog ikke alle, som deler samme synspunkt.

En tidligere ansat i Rema 1000 har fortalt sin historie, og hun stoppede med at arbejde i supermarkedet, fordi der blev for meget af den negative og grimme snak. Hun oplevede den på daglig basis, og til sidst sagde hun fra.

Grænsen for det normale er for længst rykket

I Føtex fortæller medarbejdere om den grimme snak, de oplever dagligt. De

fortæller, at det er helt normalt, når de bliver spurgt af kunder, om de er dumme, fordi butikken mangler den specifikke vare, som kunden behøver. Normalt bliver de ansatte også snakket grimt til på grund af priserne på varerne. Det sker ofte, når kunderne ikke har råd til en ting eller to, eller hvis kunden har en dårlig dag. Det går alt sammen ud over medarbejderne.

Det er heldigvis ikke alle ansatte, der tager sprogbruget tungt, men andre gør.

"Jeg kan ikke huske så mange ting, for jeg glemmer det hurtigt igen. Jeg er jo så vant til det", fortæller Frederik.

Normalen for sprogbrug fra kunder rettet mod de ansatte er for længst rykket.

Camilla Boje fra Rema 1000 i Kristrup siger, "der

er mange gange, hvor der er en vare, vi ikke har på lager, og det er i dette øjeblik, at kundernes toneleje bliver højere". Camilla lader dog ikke kundens grimme tone rykke på ordentlig opførsel, så hun siger til kunderne, at hun først vil hjælpe igen, når de dæmper deres tone.

Lad os stoppe den grimme tone

Medarbejderne har forskellige meninger om, hvordan man kan stoppe den grimme snak fra kunderne.

Søren Riemenschneider synes, at man kan stoppe den ubehagelige tone ved at gøre folk opmærksomme på, at de snakker grimt, og bagefter fortælle, at det faktisk sårer den ansatte og personens følelser. Han mener, at man samtidig godt må flytte sprogbruget tilbage og fortælle, at kunderne skal lade være med

at lade deres vrede og frustration gå ud over dem, der arbejder i supermarkeder.

Imens er Frederiks taktik en anden. Han opmuntrer i stedet kunderne ved at lave jokes, så han gør kundernes dag god.

Camilla Boje synes, at medarbejderne skal lade være med at sige noget grimt eller surt igen til kunderne, selvom man virkelig har lyst!

Julens negative effekt

De ansatte oplever, at kunderne bliver stressede og mere sure samt aggressive i juletiden, for der er så meget travlhed.

Hvis butikkerne har udsolgt af for eksempel and eller steg, så bliver kunderne meget vrede. Dette er værd at tænke over, når vi skal handle ind til årets julemål.

Illustrationen viser, hvor meget sukker der er i de forskellige madvarer på billedet, og hvor meget børn og voksen på forskellige aldre burde spise. Foto: Natalie Lindblom Jensen

Regler for slikvaner

Grafen viser besvarelserne fra en 7.klasse. Eleverne blev spurgt ind til deres slikregler derhjemme. Flertallet svarede "nej" til, om de har regler for indtagelsen af slik i hjemmet. Der findes ingen regler, og børnene må spise uhæmmet mængder. Lidt over 25% havde dog "lidt", forstående som få regler for mængden af slik hjemme. Under 25% havde grænser for slik og snacks i hjemmet. FOTO: NATALIE LINDBLOM-JENSEN

Slik i store mængder

Bland -Selv-Slik i Palads Biografen. Vingummi af en art. FOTO: NIELS HOUGAARD

Fødevestyrelsens kostråd

Fødevestyrelsen udsteder anbefalinger og grænser på deres officielle hjemmeside foedevarestyrelsen.dk. Den danske befolkning bør forsøge at begrænse mængden af søde sager og snacks til højst 5 håndfulde om ugen. Styrelsen råder til at mindske et indkøb af de søde sager og snacks, således man ikke fristes. Det er vigtigt at huske, at der, trods motion, kun er plads til få mængder af det søde, salte og fede mad. Et alternativ er nødder og frugt. Yderligere minder Styrelsen dansker på, at når man køber fastfood, bør de vælge madvarer med grøntsager, fuldkorn og fisk.

Stine Glavind Lauridsen

Havregryn. Kun 30 procent af danskerne spiser den daglige mængde fuldkorn, som Fødevestyrelsen anbefaler. Men små vaner kan ændre meget. RB PLUS/PFS (Ole Lind/POLFOTO/Arkiv) FOTO: OLE LIND

Slik skaber hygge, men mængden er usund

■ Fødevestyrelsen mener, at danskerne spiser for meget slik og snacks, og derfor har de lavet en huskeregel, som kan hjælpe.

NATALIE LINDBLOM JENSEN OG MATHIAS BØJESKOV HØJGAARD

Tidligere i år præsenterede Fødevestyrelsen en ny anbefaling angående søde sager og snacks. Styrelsen fraråder danskerne at spise mere end 5 håndfulde slik og snacks om ugen. Det er faktisk så simpelt, at man ikke engang skal bruge en vægt eller målebæger, kun sin egen hånd. Det er en let og god huskeregel, som blandt andet kan forhindre både huller i tænderne og dårlig hygiejne i munden.

Tandlægen jubler

På Tandklinikken på Tirsdalens Skole uddyber tandlægerne, at "slik ikke er godt for tænderne." De fortæller, at mange voksne og børn spiser alt for meget slik, fordi de tror, at slik er det samme som

sunde snacks. Samtidig børstes tænderne heller ikke altid grundigt nok hos børnene. "Der er mange forældre, der slipper deres børn alt for tidligt, når det handler om at børste tænder". På tandklinikken uddyber de, hvor vigtigt det er at få børstet tænder både for mundhygiejnen og huller. Derudover hænger en illustration i venteværelset, som gerne skal guide børn og børnefamilier i, hvor meget sukker, der findes i madvarer, og hvor meget man højst må indtage.

Et sundere måltid giver mindre trang til søde sager

Tandlægerne udtaler, at danskerne burde spise bedre mad og indtage sunde kost for at ikke få huller i tænderne. Det er ikke godt, hvis man går med en pose slik i hånden hele tiden. Dette resulterer i, at man tager og tager hele tiden. Og det giver huller i tænderne. Hvis man i stedet spiser en stor og fyldig portion mad, så vil man være for mæt til at spise en hel pose slik.

Slikforhandlerens syn på slik

"Slik er blevet en måde at hygge sig på, når man er sammen med venner eller familie "

Ejeren af Sukkerstokken i Randers uddyber, at slik er blevet en vane, og det er noget, som vi forbinder med ordet "hygge". Særligt glæder ejeren sig til den kommende tid, eftersom salget af slik stiger i julen.

Salget er stort

Sukkerstokken i Randers fortæller, at de sælger cirka 300 kg Bland-selv-slik om ugen, hvilket er 300.000 gram. Der kommer cirka 30 personer ind om dagen, hvilket betyder 210 personer om ugen. Dette svarer til, at hver person køber cirka 1.428 kg bland-selv-slik. Supplerende viste en undersøgelse fra DTU

Fødevestitut fra 2021, at danskerne faktisk samlet køber søde sager og snacks for 35 kg hvert år. En medarbejder i Normal Randers fortæller, at slikket er det andet mest populære produkt, de sælger, og at det selvfølgelig er i weekenden, der bliver handlet mest slik ind. Mængden af slik har resulteret i, at anbefalingerne har set dagens lys. Men det er ikke alle, som følger disse eller andre regler for slik.

Få grænser i hjemmet

I et interview med elever fra 7. klasse på en skole i Randers havde over halvdelen af de adspurgte ingen regler eller grænser for slik i hjemmet. De unge mennesker i alderen 13 år må altså spise, som de vil.

Ingen skal fortælle mig, hvordan jeg skal klæde mig!

For nyligt blev influenceren, Camma Okami, smidt ud af årets Simba Pris grundet hendes påklædning. Simba Prisen er et award show, som hylder danske influencere. På hendes kjole fandtes en række budskaber angående klimakrisen og diskrimination af LGBTQ+ personer. Det er dog langt fra første gang, at andre mennesker forsøger blande sig i andres tøj.

Tilbage i 2021 forbød også en skoleleder på Firehøjskolen i Vejle, at eleverne måtte bære croptops, som var korte. Begrundelsen var, at eleverne viste for meget maveskind, hvilket gjorde, at andre elevgrupper ikke kunne koncentrere sig i skoletiden.

Men hvem har bedt andre, ude fra, om at blande sig?

Folk skal selvfølgelig gå med det, som de føler sig tilpas i. Og ingen mennesker skal blande sig i, hvad andre folk har på.

Vi mener, at det er ligegyldigt, om det er i skolen, til award show eller hjemme. Ingen skal blande sig eller sætte grænser for os.

De ansatte i tøjbutikkerne

I anledning af Camma Okami-situationen besøgte vi flere tøjbutikker i Randers Storcenter, og vi var nysgerrige på de ansattes holdninger til, hvem der må sætte grænser for andres tøj.

En medarbejder fra Vero Moda i Randers deler samme synspunkt som os. Hun synes ikke, det er vigtigt, hvad du har på, bare at det føles godt. "Folk skal ikke bestemme, hvad du har på", siger hun. Heldigvis har hun har ikke selv oplevet situationer, hvor folk bestemmer hendes tøjstil.

En anden medarbejder i H&M Randers synes, at "man må have på, hvad man vil. Så længe man føler sig tilpas".

Så det hele handler egentlig om, hvad der gør os tilpas-se, og så skal andre bare blande sig uden om.

Influencere påvirker dog

Der var dog også en medarbejder fra Only i Randers Storcenter, der kom med et væsentligt synspunkt.

"Folk bruger mange penge på mærkevarer, fordi de bliver påvirket af influencere, der bruger det samme tøj".

Selvom hendes synspunkt ikke handlede om at blande sig i andres valg af tøj, så er det relevant at se på det faktum, at influencere påvirker deres følgere med deres holdninger og valg.

Derfor vil Okamis kjole selvfølgelig vække opmærksomheden hos hendes følgere og måske endda påvirke deres holdninger til debatten om klima og diversitet.

Men ingen skal fortælle mig, hvordan jeg skal klæde mig!

Vi burde alle gøre, hvad der passer os med vores eget tøj.

Men maskeringsforbuddet er nu alligevel rart...

Mathias Brock-Madsen, Toke Hertz, Gry Elstrup Thorsen og Matilde Boje Andersen.

An Alameda High School student wearing a crop top and ripped jeans walks on the schools campus in Alameda, Calif., Thursday, Aug. 23, 2018. Croptop The relaxed new dress code at public schools in the small city of Alameda, across the bay from San Francisco, is intentionally specific: Midriff-baring shirts are acceptable attire, so are tank tops with spaghetti straps and other once-banned items like micro-mini skirts and short shorts. (AP Photo/Jeff Chiu) FOTO: JEFF CHIU

Juleudsmykning i Plantorama Randers Foto: Alma Johanne Hyldgaard

Tidlig jul i butikkerne

■ I flere år har en stor diskussion splittet danskerne. Når julen nærmer sig begynder dramaet. Hvor går grænsen for, hvornår julepynten må ankomme?

CARLA KROGH KIHILBERG OG ALMA JOHANNE HYLDGAARD

Julen lander tidligt år efter år, særligt i flere plantecentre.

Julen er velkommen fra august og oktober

I flere uger har julepynten langsomt taget sit indtog på butikkernes mange hylde-

der. I nogle butikker har julen allerede været budt velkommen siden slutningen af august.

I andre butikker har de valgt at vente lidt længere. De har bevidst pyntet op tæt på efterårsferien, hvor mange børnefamilier holder fri og derved har tid til at komme ind i butikkerne og købe lidt.

En medarbejder udtaler, at nogle børn måske har fået lidt lomme penge, som de kan bruge på lidt julepynt i ferien.

Sidste års pynt skal væk

Både Plantorama og Billigblomst starter med at udstille og sælge alt julepynten, de ikke fik solgt sidste år. Dette kan de derved sælge til en billigere pris.

Som pynten sælges, sætter de deres nye julevarer op på hyldeerne.

Selvom salgsstrategien er fælles for plantecentrene, så splitter den holdningen blandt forbrugerne. Der er ikke enighed om, hvor tidligt julepynten må komme, og for nogen er grænsen nået.

En splittet holdning

På den ene side udtaler randrusianerne, "det er perfekt, at plantecentrene pynter op nu. Jeg synes bare, at julen skal komme så hurtigt den kan".

Mens andre står på den anden side, faktisk en dominerende del af de adspurgte...

Flertallet mener, at det er alt for tidligt, butikkerne pynter op til julen.

En kunde i Billigblomst udtaler, "jeg synes, at det er for tidligt. Det måtte godt vente nogle måneder"

”

”Egentlig skulle butikkerne helst pynte op i slutningen af november eller først i december, for hvis alle butikker pynter op nu, så forsvinder al juleglæde inden det overhovedet er blevet december”

Planterne skal væk først

Både medarbejdere fra Plantorama Randers og Billigblomst Randers fortæller, at de først skal have alle planter solgt eller taget ned, før den flotte julepynt, de har, kan komme op.

De bruger meget lang tid på at gøre julen særlig med diverse dekorationer, nisselandskab, lyskæder og meget mere.

Så hvis de ikke måtte begynde før november, ville de slet ikke kunne nå det hele.

Hvis kunderne vil have et nisselandskab, skal pynten lade tidligt

Medarbejdere fra begge plantecentre udtaler sig om de udfordringer, som ville opstå, hvis centrene skulle vente.

Vi ville slet ikke kunne nå alt, hvis vi først skulle pynte op i slutningen af november eller til d. 1. december. "Det ville vi slet ikke kunne nå".

Så hvis forbrugerne ønsker det smukke nisselandskab med tog og små huse, stemningsmusik og fortryllende, magiske, dekorative tunneller med julekugler, så må prisen være en tidlig jul.

Negativitet på juleopslag

Selvom butikkerne har deres argumenter på plads for den tidlige jul, så mødes de stadig af negative kommentarer på Sociale medier, når de poster et opslag med årets juleudstillinger og -pynt.

"Stop nu, man ender med at blive træt af julen, inden den overhovedet er startet! Julen hører december til, ikke alle andre måneder.." eller "NEJ NEJ. Det er ALT for tidligt, lad os nu nyde efteråret".

Plantecentre er ikke alene

De fleste butikker i Randers storcenter pynter op i starten af oktober eller i midten af oktober, og mange af de ansatte mener ikke, at det er for tidligt at pynte op eller at få deres julevarer hjem.

De bakker op om julens indtog.

JULEPYNT GIVER LYKKE

Den britiske psykolog, Steve McKeown, har tidligere udtalt sig til det britiske internet medie, UNILAD, at julepynt faktisk gør mennesker lykkeligere. Han forklarede julepynten som et anker i en verden og hverdag med stress og jag. Et anker, som kan fastholde lykelige barndoms minder om julen. Så når Billigblomst allerede byder julen velkommen i uge 29, og Plantorama i oktober, kan det måske være et anker i en travl hverdag.

En voldsom fankultur blandt unge skader frikvartererne

På en friskole i Randers opleves et grimt sprog, når der spilles fodbold i frikvartererne.

Fra stadion til skolens frikvarter

SFO-leder, træner og pædagog, Jonas Klitgaard Grønning fortæller, at de små børn på skolen ofte taler grimt i frikvarterernes fodboldkampe, da de har taget dette med sig fra fritidens fodboldtræning og fra den lokale fankultur. "Vi har tidligere haft elever, som kunne synge med på alle sangene for Randers FC-fans. Særligt de sange som synges mod dommerne og modstandernes fans", siger han.

Når Jonas træner et hold i en lokal fodboldklub, så hører han ofte, at børnene, helt ned til 3-4 år, går og bander samt taler grimt til hinanden under træningen. "Det er skræmmende, synes jeg".

Overrasket er han dog ikke helt, da han også oplever, at både forældre og andre trænere taler grimt og bander under fodboldkampe.

Skolen skal fortsat sætte grænsen for sprogbruget

Han synes egentlig, at det er børnene, der selv skal styre, hvad der kommer ud af deres mund, men at man som voksen på skolen skal blive ved med at minde børnene om, hvordan det er, vi snakker til hinanden.

Jonas tror, at skolen kan gøre noget. "Vi skal blive ved med at fortælle børnene, hvad vi vil have og minde dem om, når de gør noget forkert". Jonas er træt af, at det grimme sprog fylder i skolen og i frikvarterernes fodboldkampe.

Ærgerligt, når fodbold bliver reduceret til slåskampe

Det er ikke kun på skoler, at den negative fankultur ærger.

Politibetjent i Randers, Jeppe Rosenkilde, synes, at det er synd, at nogle mennesker blot tager til fodboldkampe for at slå, og de ser ikke rigtig noget af kampen.

Der bliver anholdt rigtig mange fans til fodboldkampe, fortæller han.

Konsekvenser hjælper

Det er dog blevet en smule bedre med fansenes opførsel under de randrusianske fodboldkampe, fordi konsekvenserne er blevet gjort tydeligere.

Der er opstillet en tydeligere grænse, som gør, at fanse- ne er blevet mere bevidste om, at deres handlinger har en negativ effekt og giver konsekvenser. Samtidig har overvågningen også spillet en stor rolle i en mere rolig opførsel.

Unge og påvirkede

Trods mere overvågning og tydeligere konsekvenser, så er fankulturen dog langt fra, hvor Jeppe kunne ønske.

"Vi ser hurtigt, at en smule positiv udvikling kan gå i en anden retning, fordi der hurtigt kommer nogle nye, unge fans, som synes, det er sjovt at råbe grimt samt lave ballade".

Jeppe fortæller, at politiet gør meget ud af at snakke med de unge, der laver ballade. Men mange af de voldelige fans er ofte påvirket af stoffer og alkohol, hvilket gør det svært at snakke dem til fornuft. Han mener, at det vigtigste, man kan gøre, er at ringe til de unges forældre, hvis de er under 18 år.

Sebastian Fog Vahl og Alma Bay Holgersen

Randers FCs fans fejrer sejren efter superligakampen mellem Randers FC og FC Nordsjælland på Cepheus Park Randers mandag den 28. oktober 2024.. (Foto: Bo Amstrup/Ritzau Scanpix) FOTO: BO AMSTRUP

Daniel Høeg - foto efter interview. Foto: Sebastian Fog Vahl

"Det er jo en platform, hvor man kopierer hinandens opførsel"

■ Interview med Randers FC spiller Daniel Høeg om fankulturen.

SEBASTIAN FOG VAHL OG ALMA BAY HOLGERSEN

Daniel Høeg er professionel fodboldspiller. Han er 33 år og spiller til dagligt fodbold hos Rander FC, hvilket han har gjort i lidt over 2 år. Han har spillet fodbold i 30 år. Han er stillet op til et interview omkring fansenes opførsel, og hvordan dette kommer ind i skoleverden.

Kan man fornemme på banen, når fans er sure på hinanden?

Ja, i nogle tilfælde kan man godt fornemme det, andre gange kan jeg ikke.

Har du oplevet, at fans er sure på dig? Og hvordan?

Ja, det har jeg oplevet. Sidste gang, da vi spillede mod AaB, opstod en episode, hvor vi scorede mål, og der stod flere af modspillernes fans og rakte fuck til os. Jeg tror faktisk også, at de spyttede på os. Det var knap så hyggeligt.

Jeg har også tidligere oplevet, at en flok fans skrev til mig på Instagram, at de syntes, jeg var dårlig.

Hvad får disse oplevelser dig til at føle?

Da jeg var yngre, kunne jeg

godt blive ked af det. Og jeg syntes, det var træls, at de var efter mig.

Men nu lader jeg bare være med at læse beskederne. Selvfølgelig bliver jeg stadig irriteret, og det går mig på, hvis der er fans, som synes, jeg har gjort det dårligt, eller hvis fans er efter mig, selvom jeg ikke har gjort noget.

Er jeres kampe mod Aarhus (AGF) mere intense?

Ikke meget, men en smule. Jeg synes, at når vi spiller kampe mod nogle af de større hold, såsom Brøndby eller FCK, så er der smæk på.

Der er jo selvfølgelig også lidt smæk på mod Aarhus, da der er en smule rivalisering. Jeg ved blandt andet, at der har været nogle episoder, hvor fans har opsøgt hinanden. Men det er ikke noget, jeg har opfanget på banen.

Hvorfor tror du, at fans bliver intense?

Fordi for mange af dem er det jo en livsstil. Jeg tror også problemet for dem er, at de ikke kan styre, hvad der sker på banen. Det er jo os, der sørger for kampens resultat. De står jo og prøver at spille kampen. Så hvis det går skidt, bliver de meget sure.

Men mange gange tror jeg også, at det er kriminelle, som er de voldelige

fans, og de har oftest en anden dagsorden end bare at se fodbold.

Har du oplevet en negativ eller positiv udvikling med sprog og dårlig opførsel i de år, du har spillet fodbold hos Randers FC?

Nej, det synes jeg ikke, jeg har. Nu er det jo også kun 2,5 år, knap. Jeg synes, det har været på et stabilt niveau. Så har der måske været kampe, hvor det har været værre end andre. Men jeg synes ikke, man kan sige, at det er blevet værre eller bedre.

Tog du sprog og dårlig opførsel med ind i skolen fra fodboldverdenen?

Nej, det tror jeg ikke. Jeg synes, at jeg var god til at skille det ad. Men da jeg gik i skole, var det jo ikke på et så højt niveau, at der var fans. Det var for det meste bare noget, jeg hørte om, men det er ikke noget, der har påvirket mig i mit liv uden for fodbold.

Vidste du, at opførslen til kampe kommer ind i skoleverden?

Nej, ikke som sådan. Jeg kan godt se, at nu vi snakker om kampen mod AaB forleden, så stod der da også nogle små drenge iblandt de mænd, som rakte fuck og spyttede på os. De har selvfølgelig stået og opfattet den opførsel.

Det er jo en platform, hvor man kopierer hinandens opførsel. Men jeg vidste ikke, at det var et problem.

Hvad tror du, at man kan gøre ved det?

Der skal være nogle klare retningslinjer, og så tror jeg, man skal være god til at 'slå ned på' nogle af de episoder, der er, som ikke er okay.

Målet skal jo gerne være, at man kan tage sine børn med på stadion, uden at man bliver svinet til, eller uden at det fremfører en opførsel, man tager med i skolen eller i sin hverdag.

Kan I, som spillere, gøre noget ved det?

Det tror jeg godt, vi kan. Jeg tror, vi kan bruge vores stemme og vores platform til at italesætte nogle problemer og gøre folk opmærksom på, hvis der er noget, der skal gøres om.

Marianne Eihilt. Vild med dans program 6 i København, fredag den 25. oktober 2024. (Foto: Martin Sylvest/Ritzau Scanpix 2024) Foto: Martin Sylvest

Interview: Marianne Eihilt

■ De nye grænser for Kaufmann Cup skal bringe fokus tilbage til essensen, nemlig tilbage til dansen.

LIVA RIEMANN LINDHOLDT OG CELINA COCO FREDERIKSEN

Marianne Eihilt er professionel danser og indehaver af danseskolen Let's Dance. I dag er hun 50 år gammel, og hun har danset siden, hun var 2 år.

I et interview har Marianne givet sit syn på de nye tilføjelser til reglementet for Kaufmann Cup. De nye regler omhandler blandt andet krav til kulisserne samt kostumer og udsmykning af danserne.

Hvad er det bedste ved at være danselærer?

Det er faktisk at møde så mange forskellige mennesker. Det er det bedste.

Hvert hold er forskellig, så derfor er det vigtigt, at jeg ikke kun har én fast plan, som jeg ikke kan afvige fra. I stedet skal jeg have en plan, hvor jeg har mulighed for at rette, hvis jeg kan mærke, at i aften er stemningen en anden end forventet.

Hvert eneste menneske er forskellig, og så er det vigtigt, at man fornemmer, hvordan holdet er som helhed, og derefter giver dem noget sjovt og lærerigt.

Hvad er din rolle til Kaufmann Cup?

Altså jeg er sådan set med til at styre nogle af tingene omme bagved. Det vil sige, at jeg sørger for, at det hele

'spiller' ved alle poster.

Hvis der lige pludselig mangler papir i printeren, så man kan få karakteren op til Brian, så er det det, jeg skal stå for. Eller er der kø ved indgangen, så løber jeg hen og afløser eller hjælper.

Jeg er også med i mange forberedelser og laver forside til programmet, og så er jeg også med til at sponsorere Kaufmann cup økonomisk.

Hvordan har du det med de nye regler til Kaufmann cup?

Jeg synes, det er godt.

Hvorfor kom grænserne for Kaufmann cup?

”

"Det er faktisk for, at fokus kommer tilbage til dansen"

Det er jo tit sådan, at man gerne vil blive bedre og bedre, og dygtigere og dygtigere. Og det hele bliver vildere og vildere.

Til sidst syntes vi, at fokus fra dansen forsvandt lidt. Så det er faktisk for, at fokus kommer tilbage til dansen.

Samtidig opstod tilføjelserne også for, at det ikke bliver så omstændigt for forældre at være danseforældre, således man ikke skal overgå hinanden hver gang.

Det kan meget hurtigt blive amerikanske tilstande, hvor dansen forsvinder, fordi rekvisitterne bliver så

store og så imponerende, og dansen bliver en lille del af det.

Hvem valgte, at tilføjelserne skulle komme?

Det er Brian. Vi havde en snak på kontoret om, at det har taget overhånd.

Vi synes, at det er flot med kulisser, slet ingen tvivl om det. Vi synes også, at det er imponerende, at der er nogen, der kan stå og lave de kulisser, kostumer og rekvisitter.

Men vi synes også, at det begynder at koste flere og flere penge, og det er faktisk en ting, der tæller. Kulisser, kostumer og rekvisitter bliver meget dyrt - både i tid og økonomi for dem, der skal stå med det.

Så på denne måde kan vi holde udgifterne lidt nede.

Har du oplevet utilfredse dansere eller danseskoler i forhold til de nye regler?

Jeg har faktisk ikke siddet med det, så det har jeg ikke. Jeg har heller ikke hørt, at der skulle være store problemer.

Men jeg tror også, at når man har sådan en holdning til det, som vi har, så må vi også stå ved det. Så hvis der er nogen, der ikke er tilfredse, så kan de jo overveje at lade være med at danse til turneringen.

Hvordan tror du, Kaufmann Cup kommer til at udvikle sig de næste par år?

Det ved jeg ikke. Der er flere og flere som deltager hvert år, så jeg tænker det fortsætter meget fint.

KAUFMANN CUP

Kaufmann Cup er en danseturnering, som arrangeres af Let's Dance, en danseskole ejet af Brian Kennedy Eriksen & Marianne Eihilt. Kaufmann Cup begyndte tilbage i 2013 og er siden blevet en stor turnering, hvor kreative dansere konkurrerer mod hinanden.

Ingen glimmer udvider mulighed for deltagelse

Kaufmann Cup er en dansekonkurrence, som blandt andet er afholdt tre gang i Horsens og en gang i København. Mange dansepiger og -dreng ser frem til denne konkurrence, da der er fuld smæk på glimmer, kostumer, makeup og meget mere.

Grænser hjælper sikkerheden

Men i år er der kommet tilføjelser til reglementet, som igangsættes i 2025. Nye grænser er opstillet, blandt andet for sikkerhedsmæssige årsager, såsom at kulisserne ikke længere må være mere end 3 meter høje og 3 meter brede, og at man kun må hoppe ned fra en kulisse, hvis den er lavere end 70 cm for børn og 1 meter for junior/voksne. Eller at der ikke må bruges strøm til kulisser og rekvisitter.

Disse grænser møder ingen kritik, men det gør andre tilføjelser.

Ingen glimmer til 'mini børn'

Den regel som 'glimter' særligt igennem, er den nye tilføjelse til kategorien 'minibørn', hvilket er den mindste række af dansere, aldersmæssigt.

Børnene må ikke længere dekorere kostumer eller sig selv med rhinsten eller palietter, når de optræder på scenen. De må dog godt have et enkelt glimmertryk på trøjen.

”Jeg synes, at det er synd, at man tager glimmer fra de små dansere. Én ting er, at de ikke er særlig gamle og derfor giver det god mening, at de ikke skal have makeup på, da det ikke er sundt for dem, men jeg synes, at det er lidt synd, at de skal have kostumer uden glimmer, fordi det jo også en del af showet". Sådan lyder det fra Matilde Dohn, som er danselærer på Ahm Dance Studio Randers.

Et flot kostume, som stråler på scenen, det er noget børnene elsker, fortsætter hun.

Bestemte danseskoler

Makeup, selvbruner, falske øjenvipper og ansigtsmaling er forbudt for 'minibørn', og nu også glimmer i håret og på tøjet.

Danselærer hos Ahm Dance Studio Randers, Luna Søby, har en teori om, hvorfor. ”Jeg tror, at det er regler, som er rettet mod nogle bestemte danseskoler".

Selv har hun oplevet danseskoler, der har stylet 'minibørnene' rigtig meget op, og derfor er det klart for hende, at der er kommet grænser hertil.

Alle er velkommen til at danse!

Selvom glimmer bliver nedtonet, er det ikke forbudt med glimmertryk. Så hvis man stadig vil deltage i konkurrencerne, skal børnene tilpasse sig de nye regler. Men alle er fortsat velkommen til at stille op til den store konkurrence. Læs om Marianne Eihilts tanker bag de nye regler i det store interview.

Liva Riemann Lindholdt og Celina Coco Frederiksen

Matilde Dohn og Luna Søby fra Ahm Dance Studio Randers FOTO: LIVA RIEMANN LINDHOLDT & CELINA COCO FREDERIKSEN

Foto af politiets skilt i Randers Foto: Selilja Dalbjørn

Butikstyveri - når grænsen brydes

■ Hver dag kører politiet i Randers ud til tyveri

SELILJA DALBJØRN OG MELANIE NICOLINE FLY CHRISTOFFERSEN

Hver eneste dag bruger politiet tid på at køre til butikker, der oplever tyveri. Dette fortæller politibetjent, Troels Abild Holgersen, fra Randers. Han udtaler, "hver dag sender vi de blå skjorter ud til situationer, der handler om tyveri".

Stjæler af nød
Troels tror, at folk stjæler, fordi de bliver nødt til det, enten fordi de ikke har råd til at købe, eller fordi de oplever et gruppepres. "Men det er ikke en gyldig grund til at stjæle". De blå skjorter oplever forskellige tyve; alt fra det lille barn, der stjæler en pakke tyggegummi, til banden, som stjæler mange flere ting.

Straffen er for lav
Troels synes, at straffen for tyveri er for lav, og sådan har han det med andre straffe for andre kriminelle handlinger. Han mener dog, at børn, der eksempelvis stjæler en pakke tyggegummi, ikke skal ikke straffes på samme måde som voksne.

Pletten skal væk i første omgang
Han fortæller, at han tror, samfundet vil have bedre

af, hvis man ikke får en plet på straffeattesten første gang. Men at man i stedet kunne lave nogle foranstaltninger, der gør, at mennesket ikke gør det igen. Troels udtaler, hvad man kunne gøre for at reducere tyveri. "Det kan være forebyggelse for de unge samt almindelig oplysning i skolen om, hvorfor man ikke skal stjæle, og hvilke konsekvenser der findes". Dog tror han altid, der vil være nogle, som stjæler.

Tyveri rykker grænsen for det normale
En medarbejder i Matas fra Randers Storcenter fortæller, at de desværre alt for ofte har tyveri i butikken. Kunderne stjæler mest hos dem om eftermiddagen, og når butikkens ansatte har travlt, eller når der ikke er så mange ansatte på arbejde. I Matas forsøger de at mindske tyveri. "Vi har alarmer i alt, og fordi vi jo ligger i et center, har vi også en centervagt". Derudover har Matas overvågning ud over hele butikken, og hvis de oplever tyveri, så politianmelder de det. Medarbejderen supplerer, at de ansatte tager meget afstand til tyveri. Ligesom mange andre, så bryder de sig slet ikke om tyveri.

Tættere på højtid, mere tyveri
"Nu da vi nærmer os en

højtid, så stiger butikstyverierne". Sådan lyder det fra en medarbejder i Randers Storcenter. Medarbejderen fortæller også, at de i centeret kan mærke, når en højtid nærmer sig, da kunders penge bliver små.

”Vi kan mærke, når vi nærmer os en højtid. Der bliver pengene små. Folk skal bruge gaver, men de har måske ikke råd. Derfor stiller de sig i et hjørne, hvor vi ikke ser dem"

En medarbejder fra Vero Moda Randers Storcenter mener at, "Sjældent, altså et par gange om måneden, finder vi nogle af mærkerne fra tøjet, som tyvene har taget af". Hun fortæller også, at "folk stjæler mere op til jul, når man skal købe gaver, og når vi har mest travlt".

Forebyggelse og venlighed
"Vi gør, hvad vi kan, for at der ikke sker tyveri, men alligevel er der alt for mange, der gør det" siger Randers Politi.

Der er alt for meget butikstyveri, men hvordan får man det stoppet. Det er der mange forskellige bud på. Randers politi fortæller, "Der vil altid være nogle stykker, som stjæler. Men for at mindske det, kan man forebygge samt lade skolen træde ind. I Randes Storcenter sige de ansatte, "Det, vi kan gøre, er at være opmærksomme på vores kunder. Vi giver dem en god kundeservice, prøver at snakke med dem, er venlige mod dem og tilbyder hjælp til dem, der skal bruge vores hjælp. Alt sammen i et håb om at det kan mindske tyverierne".

BUTIKSTYVERI
I følge en statistik fra Danmark Statistik blev der i 2023 anmeldt 25.175 butikstyverier. Størstedelen af tyverierne foregår i dagligvarebutikkerne, men der stjæles også fra sko-, tøjbutikker, kiosker og urmagere.

Tyveri

Modelfoto af en ung kvinde der begår butiktyveri i et storcenter. FOTO: MADSWINTHER

En ny hverdag

Modelfoto af en ung kvinde der begår butiktyveri i et storcenter. FOTO: MADSWINTHER

Butikstyveri i naboby

Aarhus. I Netto på Ryhavevej er der ifølge en medarbejder butikstyverier flere gange om dagen. Indimellem triller tyvene åbenlyst ud med fyldte indkøbsvogne eller -kurve uden at betale. FOTO: CARSTEN ANDREASEN

Forebyggelse i skolerne

Politiassistent Michael Madsen er ude i en femte-klasse på en skole i Gentofte for at undervise eleverne i at undgå kriminalitet. FOTO: FINN FRANDSEN

Justesens plæne i Randers, Region Midtjylland Foto: Chilli Silberling Riskjær Andersen

Alkoholen og stoffernes greb om sidste skoledag

■ Alkoholforbruget stiger på sidste skoledag grundet gruppepres

AF MALOU FRANK, EMMA NØRGAARD OG CHILLI SILBERLING RISKJÆR ANDERSEN

Hvert år fejrer 9. og 10.klasser, at de er færdige med at gå i grundskole. Med kostumer, højt musik og godt humør samles de unge til en stor fest på plænen i Randers. Men forsamlingen er desværre ledsaget af alkohol.

Corona ændrede forholdene til alkohol

Randers politiet mener, at "hvis man ser tilbage før Corona, så drak de unge meget mere, og efter Corona var det som om, de ikke rigtig kunne finde ud af at drikke med respekt længere". Det var altså en fordel, da forbruget faldt, men efter samfundet blev lukket op, så havde de unge glemt respekten for alkohol. To tidligere skoleelever fortæller anonymt om deres sidste skoledag. Fælles for dem, snakker de begge

om alkohol, og at der var massere af alkohol til stede. En af dem udtaler, "altså jeg tror, næsten alle, der var på plænen, kom med en pose fyldt med alkohol". Men hvis det så blot var alkohol. Desværre har stofferne også et greb omkring den glædelige dag for de unge mennesker.

Stoffer ødelægger helbredet På sidste skoledag er der forskellige oplevelser i forbindelse med at blive spurgt, om man vil købe stoffer. De to tidligere elever fortæller, at nogle slet ikke oplever dette problem eller bliver spurgt, hvormod andre gør. Men det hele afhænger også af, hvordan omgivelserne er.

De tidligere elever fortæller, at man kan føle sig presset og krænket, når nogen forsøger at sælge stoffer til personen. Men presset kan også ske blandt venner. Dette er et stort problem og en stor grund til, at nogle unge afprøver stoffer sidste skoledag. Flere unge afprøver

negative ting, hvis deres venner presser dem til det. Men der er også mennesker, der køber stofferne på sidste skoledag, fordi de kan lide at tage dem, og det kan skade ens krop rigtig meget. Sundhedsstyrelsen udtaler, at det er en dårlig idé at tage stoffer, da det kan medføre flere sygdomme. Men det er ikke kun stoffer, som er farlige. Rygning medfører også flere sygdomme, beretter Sundhedsstyrelsen. Rygning kan eksempelvis give lungebetændelse, kræft eller blodpropper. Selvom der er en udbredt viden om rygningens konsekvenser, og denne viden er delt over hele landet, eksempelvis står det på indpakningen af cigaretterne, så er der stadig mange, der ryger. Og desværre også mange der prøver stoffer på sidste skoledag.

Skolelederne følger retningslinjerne

”Man kan jo spørge sig selv, hvis jeg nu spurgte min bedstemor, hvad ville hun så sige?”

Jens Anker Hansen (inspektør på C. La Cours skole) Sundhedsstyrelsen mener, at børn i 9.-10. klasse egentlig er for unge til at drikke. Og dette råd følger de fleste skoler i hverdagen og på den store festdag. På sidste skoledag må man, på de fleste skoler, ikke drikke alkohol eller møde op i fuld tilstand eller påvirket tilstand. På C. La Cour Skole i Randers udtaler skoleinspektøren, Jens Anker Hansen, "Vi følger sundhedsstyrelsens vejledning, for det er jo fornuftige råd".

Gruppepres overskrider grænser

De fleste mennesker har prøvet, at nogen er gået over ens grænse, og det er ikke ukendt fakta, at mennesker med en promise nemt kan gøre dette, uden at de ved det selv. Så på sidste skoledag, når der er samlet mange unge og fulde mennesker, er der stor sandsynlighed for, at nogens grænser bliver overtrådt. En grænse, der tit bliver overtrådt, er gruppepresset til at drikke et shot eller prøve stoffer, fortæller de tidligere skoleelever. De fortæller, at mange af ens grænser bliver overtrådt sidste skoledag, men at man ikke opdager det, som man ville have gjort, hvis det var en hel normal dag. En grænse for mængden af alkohol? Sidste skoledag går ud på at feste og fejre, at man er gået ud af skolen og nu skal videre. Men når mange fulde, unge mennesker fester kan det nemt ende med

slagsmål, og en gang imellem kommer nogle stykker op at slås. Alkoholen kan påvirke ens humør, hvorfor slåskampene kan begynde, fortæller tidligere skolelev. Ved at man laver en grænse for, hvor meget unge må drikke, kan slåskampene muligvis undgås. Dette emne har været til diskussion flere gange. Flere har overvejet at sætte en grænse for, hvor meget man må drikke, men emnet om en grænse er desværre ikke blevet til noget, da nogen mener, at grænserne, der skal sættes, skal sættes mellem de unge og deres forældre. "Jeg synes, at hvis der skal være nogle grænser, så er det noget eleverne aftaler med deres forældre", sådan lyder ordene fra en anonym skoleelev i 10. klasse.

File - The Instagram logo is seen on a cell phone in Boston, Oct. 14, 2022. (AP Photo/Michael Dwyer, File) Foto: Michael Dwyer

Hvorfor følger folk ikke retningslinjerne?

■ Der er sendt retningslinjer ud fra Sundhedsstyrelsen om, hvor meget skærm det anbefales at bruge dagligt, men det vi ser er, at ikke særlig mange overholder disse.

EMILIE ELISE REDSTED
MOGENSEN OG TEA ALS
MIKKELSEN

Sundhedsstyrelsens retningslinjer er udarbejdet til tre forskellige aldersgrupper. Der er lavet retningslinjer til 2-4-årige, 5-17-årige og voksne over 18.

Skærmgrænse for 2-4-årige
Det anbefales, at de 2-4-årige maksimalt bruger 1 time om dagen på skærm, fordi skærme ikke udvikler dem socialt, mentalt eller fysisk. Når de 2-4-årige bruger skærme, skal det helst være sammen med en voksen eller for at se

underholdning, hvor man danser, hopper, synger, siger lyde eller laver noget aktivt sammen. Når barnet skal sove, skal barnet ikke kigge på en skærm lige inden. Det er bedre, at man sidder og læser en bog eller synger en sang uden en skærm.

Hvis barnet er under 2 år, skal man helst ikke lade barnet sidde alene med en skærm.

Skærmgrænse for voksne
Det anbefales, at de voksne bruger maksimalt 3 timer om dagen på skærm.

Vi var nysgerrige på, om de voksne egentlig overholdte disse retningslinjer, og vi foretog derfor en undersøgelse. I undersøgelsen adspurgte vi børn og voksne om deres skærmforbrug.

Ud fra undersøgelsen kunne vi konkludere, at de

voksne er bedre til at overholde retningslinjerne, end børnene er. Det er meget forskelligt, hvad de voksne bruger. De fleste bruger 1-2 timer, mens andre kun bruger 30 minutter. Vi har dog også set få tilfælde, hvor nogle voksne bruger 5 timer.

Vi kan se, at voksne har bedre styr på deres eget skærmforbrug, end de har styr på børnenes skærmforbrug.

Børnene bruger langt mere tid på skærme end det, der anbefales, mens de voksne bruger det, der anbefales.

Forældrenes ansvar
Vi mener, at forældrene skal være bedre til at sige til børnene, at de skal lave noget andet, og forældrene skal hjælpe med at finde på noget, børnene kan lave. Uanset om barnet

kommer og spørger, hvad de skal lave eller ikke.

Forældrene skal komme med valgmuligheder, eller også skal de starte en leg med deres børn, således det er dette 'tilbud', børnene vælger frem for en skærm.

Når de har gjort det, og barnet leger selv, skal de voksne trække sig. Altså de skal blot igangsætte legen. Fremover, når barnet har prøvet legen og er tryk ved den, kan det være, at forældrene blot skal nævne nogle valgmuligheder, og så går barnet bare selv i gang med at lege.

Forældrene skal vise muligheder og komme med forslag.

Det er vigtigt, at de ikke blot siger: "det er sundt at kede sig", da det ingen effekt har.

Dit barn gør som dig
Vores forslag til, at

forældrene skal give valgmuligheder og engagere sig i barnets leg, stemmer overens med rådene fra sundhedsstyrelsen. De siger, "dit barn gør som dig, så det er en god idé at gå forrest og følge de regler, som I har for skærmforbrug i familien".

Skærmgrænse for børn og teenagere

Det anbefales, at de 5-17-årige kun bruger 1-2 timer på skærm i fritiden. Men desværre bruger flere mere tid på skærmen og glemmer at være aktive eller fysisk sammen med vennerne. I en undersøgelse i en 7.klasse på en friskole i Randers viste et cirka gennemsnit for elevernes daglige skærmtid at være 5 timer. Dette var uden for skoletiden.

Børn og unge skal helst slukke skærmen 1 time

eller mere før sengetid, og i stedet kunne de læse, høre musik, gøre rent eller gøre klar til næste dag. Det anbefales også, at man bruger et almindeligt vækkeur i stedet for en telefon.

De sociale mediers magt
Man skal være opmærksom på, at de fleste piger er på sociale medier. Mange af dem begynder at sammenligne sig selv med andre på nettet. Dette kan resultere i, at flere vil kæmpe med lav kropstilfredshed og selvværd. Det kan selvfølgelig også gælde drenge, men vi tror på, at det oftest er piger, eftersom vi selv er i aldersgruppen og kender vores jævnaldrende.

Et større og større problem

■ Online mobning er blevet et stort problem gennem de seneste år. Mange unge bliver udsat for online mobning, men mange mobber også selv igen.

JOHANNES BUNDGAARD
CHRISTIANSEN OG XANDER
EVERS KROG

En undersøgelse lavet i 2017 af Børnerådet viser, at mere en hver tredje unge er blevet mobbet online, men har også selv mobbet andre på nettet.

Unge, som bliver mobbet online, føler sig ensomme, og de mister selvtilliden.

Et stort medie for online mobning findes på tilføjelsesappen Sendit til den store Snapchat. Snapchat er appen, hvor unge kommunikerer med hinanden gennem videoer og billeder.

Sendit til Snapchat
Ideen med Sendit var, at, man skulle stille spørgsmål for at undre sig i andres liv. Men nu er Sendit bare blevet en mobbeapp, hvor

folk, der eksempelvis har et problem med en anden person, skriver onde spørgsmål, som kan såre personen.

I vores klasse har vi selv oplevet mobning på Sendit. Det var en hændelse, hvor en klassekammerat blev kaldt "en overvægtig flodhest" grundet personens størrelse og vægt.

Et stigende problem
I et interview udtaler flere sig om årsagen til det stigende problem.

”Flere lever et socialt liv digitalt. Den mobning, som sker online, skete førhen, i gamle dage, jo ude i skolegården.”

En anonym mor

supplerer, "mobningen er kommet derind (bag skærmen), og det er blevet værre, fordi man ikke har kontakt til personen ansigt-til-ansigt.

Hun udtaler også, at "online mobning nok ikke kan stoppes, men man kunne prøve at reducere det ved eksempelvis at være mindre på de sociale medier, eller så skal forældre tage mere ansvar i forhold til, hvor meget deres børn er på de sociale medier"

Grænsen for mobning udvides

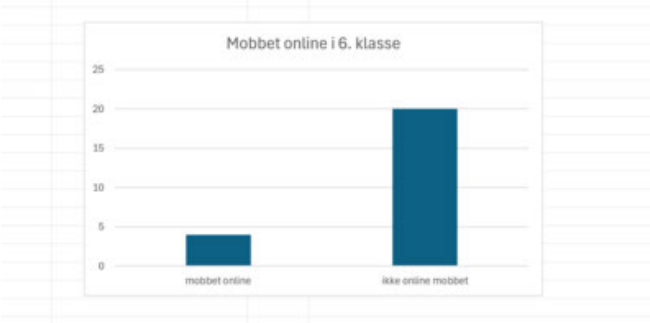
Tidligere undersøgelse fra Børnerådet viser, at over 16% af unge i 9. klasse er blevet mobbet online inden for det sidste år. Siden da er det blevet værre og værre.

En undersøgelse omkring online og fysisk mobning fra oktober 2024 viser, at i en 6. klasse på en friskole i Randers, blev 12,5% elever mobbet online inden for de seneste 6 måneder. Derudover blev 16,6% af

eleverne mobbet fysisk inden for de sidste 6 måneder. I 6. klasse foregår mobningen både fysisk og online, og den samlede procent af mobning blev 29,1%.

Eftersom der er kommet flere sociale medier, så er platformen for mobning ikke længere kun fysisk i skolegården. Den er udvidet til en digital verden også.

Online mobning i 6.klasse

Grafen viser antallet af elever i en 6.klasse, som har oplevet mobning online inden for de seneste 6 måneder. FOTO: XANDER EVERE KROG